

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2012. február 16. és március 22. napján megtartott nyilvános folytatólagos tárgyalás alapján meghozta a következő

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társa ellen indított büntető ügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2011. évi május hó 31. napján kihirdetett 8.B.1827/2009/127. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint:

I. r. vádlott cselekményét további bűnsegédként elkövetett testi sértés bűntett kísérletének (Btk. 170. § (1) (2) bekezdés),

II. r. vádlott cselekményét további bűnsegédként elkövetett testi sértés bűntettének (Btk. 170. § (1) bekezdés, (4) bekezdés I. fordulat), míg a garázdaság vétségeként értékelt cselekményét testi sértés bűntette kísérletének (Btk. 170. § (1) (2) bekezdés) minősíti.

I. r. vádlott büntetését 11 (tizenegy) évi börtönbüntetésre és 10 (tíz) évi közügyektől eltiltásra, II. r. vádlott büntetését 11 (tizenegy) évi fegyházbüntetésre és 10 (tíz) évi közügyektől eltiltásra súlyosítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlottak által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt is beszámítja a szabadságvesztés tartamába.

A másodfokú eljárásban felmerült összesen 26 580 (huszonhatezer-ötszáznyolcvan) Ft bűnügyi költségből I. r. vádlottat 2 790 (kettőezer-hétszázkilencven) Ft, míg II. r. vádlottat 23 790 (huszonháromezer-hétszázkilencven) Ft bűnügyi költség terheli.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen I. r. vádlott felmentésért, a védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, míg II. r. vádlott és védője az emberölés bűntettének kísérlete miatti vád alóli felmentésért, összességében enyhítésért fellebbeztek.

Az ügyész mindkét vádlott terhére a kiszabott büntetéseik súlyosítása végett jelentett be fellebbezést.

A Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy I. r. és II. r. vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság az emberölés büntettének kísérlete tekintetében társtettesi minőségben állapítsa meg, I. r. vádlottét további súlyos testi sértés büntettének kísérletében is, melyet bűnsegédi bűnrészesként követett el S1 sérelmére, II. r. vádlott bűnösségét garázdaság vétsége helyett súlyos testi sértés büntette kísérletében a S1 sérelmére elkövetett cselekmény vonatkozásában, továbbá maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés büntetében is, melyet mint bűnsegéd követett el S2 sérelmére. Mindkét vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést jelentős mértékben súlyosítsa, amellyel arányosan a közügyektől eltiltás mellékbüntetését is, a másodfokú eljárásban előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelje, az ítélet egyéb rendelkezéseit pedig hagyja helyben.

A másodfokú eljárásban I. r. vádlott és a védője az ítélet hatályon kívül helyezését, illetve a vádlott felmentését, míg II. r. vádlott és a védője másodlagos indítványukban az ítélet hatályon kívül helyezését kérték.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált a Be. 348. §-ának (1) bekezdése értelmében.

A másodfokú bíróság elsődlegesen azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a vonatkozó szabályok betartásával folytatta le.

I. r. vádlott védője az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítványát - melyhez II. r. vádlott védője is csatlakozott - arra alapozta, hogy a tanúkat - különösen a legrelevánsabb - S3 és S2 tanúkat a nyomozás során nem a törvénynek megfelelően oktatták ki, ezért ezen vallomásaik bizonyítékként nem értékelhetők, s a tárgyalás anyagává sem tehetők.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének 18. oldal utolsó bekezdésétől a 20. oldal első bekezdésével bezárólag kifejtette a védői okfejtést nem osztó, azzal ellentétes álláspontját, mellyel az ítélet tábla is egyetért.

Ehhez a következőket szükséges még hozzáfűzni:

A Be. 85. § (2) bekezdése szerint „A kihallgatás kezdetén meg kell kérdezni a tanútól a nevét, a születési idejét és helyét, anyja nevét, lakóhelyének és tartózkodási helyének címét, a foglalkozását, a személyazonosító okmány számát, valamint azt, hogy a terhelttel vagy a sértettel rokoni viszonyban van-e, vagy, hogy az ügyben más okból érdekelt, vagy elfogult-e. Ezekre a kérdésekre a tanú akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástételt megtagadhatja.”. A tanú ezen kérdésekre adott válaszaiból tehát már a kihallgatás elején egyértelművé - tisztázottá válik -, hogy a tanú vallomástételének van-e akadálya. Ha a tanú nem tartozik a 81. §-a által felsorolt személyi körhöz, akinek a tanúkenti kihallgatása kizárt, tehát a törvényben írt feltételek fennállta esetén a kihallgatásokra semmilyen körülmények között nem kerülhet sor, miért kellene erre figyelmeztetni. Miért kellene azokat is figyelmeztetni a mentességi jogra, ha nincs, akikkel kapcsolatban fel sem merülhet az, hogy a tanúvallomást megtagadhatják, az az nem tartoznak a Be. 82. §-ában írtak körébe, akik bizonyos körülmények fennállása esetén megtagadhatják a vallomástételt. A Be. 82. §-ának (2) és a Be. 85. §-ának (3)

bekezdésében megfogalmazottakat egymással összhangban álló módon kell alkalmazni. Tehát a tanúnak a mentességi okokra és a jogokra történő figyelmeztetésének a kötelezettsége - a Be. 82. §-ának (2) bekezdése - nem általános, hanem egyénre szabott, konkrét, hiszen ha a törvényalkotó nem testre szabott, hanem általános figyelmeztetési kötelezettséget írt volna elő, akkor értelmezhetetlen lenne a Be. 85. § (3) bekezdésének első mondata, mely szerint: „a kihallgatás elején tisztázni kell, hogy nincs-e a tanú vallomástételének akadálya (81-82. §)”.

A Be. 76. § (1) bekezdése a bizonyítás eszközei között nevesíti a tanúvallomást. A tanúvallomás egységes akkor is, ha a tanút egy eljárási szakban folytatólagosan többször is kihallgatják. 2008. július 7. napján történt kihallgatásukkor S3 és S2 is kellő kioktatásban részesültek, melyet I. r. vádlott védője sem vitatott. 2009. január 11-én, illetve 2009. április 27-én már folytatólagos kihallgatásukra került sor, amikor kétségtelen, hogy nem történt meg a mindenre kiterjedő kioktatásuk. Az előzőekben írtakból következően a tanúkat szükségtelen ugyanazon eljárási szakban többször is teljes körűen figyelmeztetni. Ha a hatóság csak utal a tanú kihallgatása elején már vele közölt, őt megillető mentességi okra, ezzel éppen annak lehetőségét teremti meg, hogy ha időközben változás állt volna be a tanú tanúvallomás tételével kapcsolatos helyzetében, ennek fényében megállapíthassa a tanú esetleges vallomástételi akadály kialakulása tényét, következésképpen a tanú mentességi joga nem sérül. Nem csorbulnak a garanciális jelentőségű és ilyen jellegű célokat szolgáló eljárási azon szabályok sem, hogy a figyelmeztetés és az arra adott válasz az eljárás során ne képezhesse vita tárgyát.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett az ügyfelderítési kötelezettségének, s ezért a másodfokú nyilvános ülésen előterjesztett bizonyítási indítványokat - mint szükségtelent - egyetlen kivétellel elutasította. II. r. vádlott védője indítványozta „az idő közben felderített, mindvégig a helyszínen tartózkodó T2 tanú kihallgatását, melynek az ítéletábra helyt adott, továbbá megkísérelte kihallgatni az elsőfokú eljárásban ismeretlen helyen tartózkodó T3 is.”

A bizonyítás felvételére tekintettel az ítéletábra a nyilvános ülésről a Be. 363. § (2) bekezdés b/ pont értelmében tárgyalásra tért át.

T3 az ... Rendőrkapitányság jelentésében foglaltak szerint több éve Amerikában él, tartózkodási helye ismeretlen, ezért a kihallgatására nem volt lehetőség, nyomozati vallomását pedig az elsőfokú bíróság a tárgyalás anyagává tette, ezért annak ismételt ismertetése is szükségtelen volt.

T2 vallomásának lényege, hogy a vádlottakat ismeri, a sértetteket névről nem. Bár az évre, hónapra, napra nem emlékszik, de körülbelül 3 éve nyáron, egy hétvégén, amikor a ... Büfében tartózkodott, ott körülbelül este 10-11 óra körül megjelent a két vádlott, akikkel kezet fogott, s őket ezt követően a továbbiakban nem látta. A mellettük lévő, általa nem ismert asztaltársaság tagjai között veszekedés alakult ki, melynek vége az lett, hogy két férfi a földre került, s e két férfit másik két férfi rugdosta. Eszközhasználatot T2 nem tapasztalt, s a helyszínről távozását követően hallomásból értesült vágásos sérülésekről, késről, baseballütőről, kardról. I. r. vádlott nem emlékezett T2-vel történő kézfogására, bár annak megtörténtét nem zárta ki, míg II. r. vádlott azt állította, hogy T2-vel nem is

találkozott. T2 vallomását egybevetve az egyéb bizonyítékokkal, az ítélet tábla T2 nyilatkozatát a tényállás megállapítása körében felhasználni nem tudta, mivel az nem tartalmazott releváns tény, s az általa előadottak egyébként is ellentmondanak az egyéb aggálytalan bizonyítékoknak.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság túlnyomó részt megalapozott tényállását a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja alkalmazásával - az iratok tartalma alapján - kis részben helyesbíti, illetve kiegészíti a következők szerint:

- A ... Városi Bíróság ... számú ítélete ... napján kelt, s elrendelte I. r. vádlott pártfogó felügyeletét is.
- II. r. vádlottal szemben az ... Városi Bíróság ... számú ítélete a 2001. július 30., augusztus 5., 16., szeptember 7., december 4., 2002. január 3. és június 11. napjain elkövetett 2 rb. jelentős értékre, dolog elleni erőszakkal, üzletszerűen elkövetett lopás büntette és 5 rb. nagyobb értékre, dolog elleni erőszakkal, üzletszerűen elkövetett lopás büntette miatt szabott ki büntetés.
Az ítélet tábla ezen, illetve a ... Városi Bíróság ... számú ítéleténél az összbüntetésbe foglalásra tekintettel mellőzi a büntetés végrehajtási adatok feltüntetését.
- A ... Városi Bíróság ... számú határozata megállapította, hogy többszörös visszaeső.
- S2 sértett, S1, míg S3 napján született.
- I. r. vádlott jobb alsó I. foga tört ki S3 védekező magatartása következtében.
- I. r. és II. r. vádlottak cselekménye alkalmas volt arra, hogy az azt észlelő személyekben megbotránkozást, riadalmat keltsen.

Az így helyesbített, illetve kiegészített tényállás már mindenben megalapozott, mentes a Be. 351. §-ának (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét ezen helyesbített, illetve kiegészített tényállás alapján bírálta felül a Be. 352. § (2) bekezdésének megfelelően.

Az elsőfokú bíróság rendkívül széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le. Feltárta az ügy eldöntése szempontjából szükséges és lehetséges bizonyítékokat, melyeket mérlegelése körébe vont, s azokat egyenként és összességükben is nagy körültekintéssel és a logika szabályainak is mindenben megfelelően értékelt. Az elsőfokú bíróság indokaival az ítélet tábla - a következő kisebb helyesbítésekkel - egyetért.

Az ítélet 11. oldal 2. és utolsó előtti bekezdése annyiban pontosítandó, hogy II. r. vádlott a baseballütővel S3-at akarta megütni, az csak véletlenül érte S1-et.

Az ítélet 17. oldal utolsó előtti bekezdése szerint „a vádlottak úgy nyilatkoztak, hogy ők nem tudtak arról, hogy T4 találkozott volna S3-ékkal, és T5 vallomásában sem szerepelt az, hogy T6-on kívül bárki másnak is elmondta volna az esetlegesen vele történeteket”. Az ítélet tábla ezt kiegészíti azzal, hogy a vádlottak és a sértettek kapcsolatából kiindulva elképzelhetetlen, hogy a vádlottak a sértettektől megtudhatták a T5-tel kapcsolatos eseményeket, ezért kétséges, hogy I. r. és II. r. vádlottak éppen ezen találkozás miatt jelentek meg a ... Presszónál és bántalmazták a sértetteket, mint ahogy azt az elsőfokú bíróság a tényállásában sem állapította meg. Ennek megfelelően a 18. oldal első

bekezdéséből a „kétséges” előtti „nem” szót, a 30. oldal 5. bekezdéséből S3 vallomásával összefüggésben a gyanúsítottkénti megjelölést kellett mellőzni. A 6. bekezdés első mondatában a jobb alsó szemhéj sebzése a helyes és tényleges sérülés.

I. r. vádlott és a védője, valamint II. r. vádlott és a védője által bejelentett felmentést, illetve részbeni felmentést célzó fellebbezéseik kizárólag az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadják, melyek megalapozott tényállás esetén eredményre nem vezethettek, ugyanis az elsőfokú bíróság által mérlegelt bizonyítékoknak a másodfokú bíróság részéről történő eltérő értékelése törvényileg kizárt (Be. 351. § (1) bekezdés).

Okszerűen vont következtetést az elsőfokú bíróság mindkét vádlott bűnösségére, s többségében helyes az általuk megvalósított bűncselekmények jogi minősítése is.

Az irányadó tényállás szerint II. r. vádlott S1-et kis-közepes erővel baseballütővel vállon ütötte, aki a bal váll hátsó felszínének és a háttájék bal oldalának zúzódását szenvedte el, mely sérülések gyógytartama külön-külön és összességükben is 8 napon belüli, a tényleges gyógytartam 6 nap. Osztja az ítéletábra a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, mely szerint a baseballütő az erőbehatás mértékének és intenzitásának függvényében létfontosságú szerv elleni támadás esetén élet kioltására is alkalmas lehet. Jelen esetben a vádlottak által a többi sértettel szemben kifejtett erőszak mértékéből és annak intenzitásából II. r. vádlott súlyos testi sértés okozására irányuló szándékára lehet következtetni, ezért e cselekményét az ítéletábra az elsőfokú bíróságétól eltérően garázdaság vétsége helyett a Btk. 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntette kísérletének (Btk. 16. §) minősítette.

Abból, ahogy a vádlottak a ... Büféhez érkezve az autóból kiszálltak, I. r. vádlott egy szamuráj karddal és egy viperával, II. r. vádlott egy baseballütővel, a testi sértés okozására irányuló szándékegységükre vonható következtetés. I. r. vádlott S1, míg II. r. vádlott S2 bántalmazásában nem vett részt, azonban a sértettek ellenállása esetén számíthattak társuk segítségére, mellyel egymás szándékát erősítették, ezért vádlott-társuk bűncselekményének a pszichikai bűnsegédei (Btk. 21. § (2) bekezdés).

I. r. vádlott, II. r. vádlott által S1 sérelmére megvalósított súlyos testi sértés büntette kísérletének (Btk. 170. § (1) és (2) bekezdés), míg II. r. vádlott I. r. vádlott által S2 sérelmére elkövetett maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés büntettének (Btk. 170. § (1) bekezdés és a (4) bekezdés I. fordulat) bűnsegédei.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy S3 sérelmére elkövetett emberölés büntette kísérletének mindkét vádlott önálló tette (Btk. 20. § (1) bekezdés). S3 sértettet I. r. vádlott támadta - szamuráj karddal a feje irányában csapott - S3 sértett védekezése következtében azonban I. r. vádlott eszméletlen állapotba került. II. r. vádlottban vádlott-társa ezen állapotát látva alakult ki az ölési szándék, melyre utal, hogy visszament a személyautóhoz, abból lecserélve a baseballütőt, elővette a kétkezes szamuráj kardot, s már ezen utóbbi eszközzel suhintott vízszintes irányban S3 felé.

Többségében helyesen tárta fel az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket, I. r. vádlottnál azonban további súlyosító körülmény még a más eljárás hatálya alatti elkövetés, II. r. vádlottnál pedig a többszörös visszaesést megalapozó elítélésein túli büntetettsége, míg mindkét vádlottnál a cselekményük garázda jellege is. Az ítéletábra általi részbeni eltérő minősítést figyelembe véve a vádlottaknál súlyosító körülményként jelentkezik még a többszörös halmazat, míg enyhítőként a részbeni bűnsegédi elkövetési mód.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság nem vette kellően figyelembe a vádlottak előéletükből is adódó fokozott személyi társadalomra veszélyességét, az általuk több sértett sérelmére megvalósított bűncselekmények kiemelkedő tárgyi súlyát, a bűnösségük fokát, de a nagy számú és nyomatékú súlyosító körülményeket sem, melyek közül kiemelést érdemel a cselekmény gátlástalan másokban megbotránkozást, illetve riadalmat keltő elkövetési módja. Az ítéletábra ellenben mellőzi e körből az ítélet 37. oldal 3. bekezdésében foglaltakat, hiszen a társadalmi érdekekkel való szembenállásban megmutatkozó valótlan tartalmú mögöttes alku feltételező tanúvallomások nem hathatnak a büntetés enyhítésének az irányába.

A Btk. 37. §-ában foglalt büntetés céljai elérése végett az ítéletábra - mivel a büntetések differenciálására alapot nem látott - mindkét vádlott szabadságvesztés büntetését 3 évvel - 11 évre - míg a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mértékét 2 évvel - 10 évre - súlyosította.

Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek.

Az eddigiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. §-ának alkalmazásával - a rendelkező részben írtak szerint - megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371. §-ának (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött idejüknek a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe történő beszámítása a Btk. 99. §-án, míg a fellebbezési eljárásban felmerült bűnügyi költségről szóló rendelkezés a Be. 381. §-ának (1) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2012. évi március hó 22. napján

Dr. Elek Margit sk. a tanács elnöke, Dr. Szabó József sk. a tanács tagja, előadó,
Dr. Diószegi Attila sk. a tanács tagja

Záradék:

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 8.B.1827/2009/127. számú ítélete az ítéletábra ítéletében írt változtatásokkal a mai napon mindkét vádlottal szemben jogerőre emelkedett és végrehajtandó.

Debrecen, 2012. évi március hó 22. napján

. Elek Margit sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.